

inuk

nr. 2 - upernaq - forår 2003 - paris

Inuutilluni **imertariaqarpoq!**
Man må **drikke** mens man **lever!**

Imigassaq
ooqattaqqaarakku ajoq!
Pinligt at være
fuld første gang!

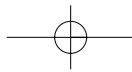

Ivaaraq

inuuneq imigassartaqanngitsoq
et **liv** uden alkohol

Timersuutiga inuuneraara **산** Min sport er mit liv

Itillerialarpunga atisaqarlunga, kiammik ipi-liivillunga. Massikkama paasivara kamma-laaitima inaani sofamiillunga. Naluara qanoq isillunga tassunga pisimanerlunga. Niaqorlungaarpunga qilaliivillungalu. Nikuikkama ikusiga saamerleq annernar toq paasivara. Qivirakku takuara tujuuluga alissimasoq, aaga-sallunilu. Ikusikkut kilerujussuarsimallunga. Tuparujussuarpunga. Naluarami tamakku tamarmik qanoq pisimanersut. Kammalaatiga inimini sinittoq itersariarlugu apersulerpara susoqarsimanersoq. Takugaminga illalerpoq. "Eqqaamangiliuunniit?" Aperiaaq illaqqilerlunilu. Oqaluttuutilerpaanga ippassaamat iliuuserisimasannik, uanga eqqaamangisannik. Kanngusungaarama taamani aalajangeraluarpunga KINGORNA aneqqinniarnanga!

Tassa aalakoqqaarnera, 14-inik ukioqarlunga. Suli eqqagaangakku uulikullattarpunga. Ulloq manna tikillugu imissagaangama eqqaasarpura aalakoqqaarnera. Kingorna taamatut aalakoqqinngilanga.

INUK-mi normumi uani sammisaq pingaarneq tassaavoq: IMIGASSAQ. Atuarsinnaavatit inuusuttuaqqat isumaat, inuusuttoq imerneq ajortoq, imigassallu kinguneri. Atuakkit, asisit isiginnaakkit, nammineq isummerit!

Festerluaris!

Aminnguaq

Idet jeg stod op, kunne jeg mærke, at det gjorde ondt i min ene albue. Der hvor smerten kom fra, var der et hul i min trøje og noget størknet blod. Der var en flænge i min albue. Jeg fik et chok. Jeg vidste ingenting om hvad der var hændt. Jeg vækkede min ven, som lå og sov i stuen og begyndte at udspørge ham om hvad der var sket. "Kan du ikke engang huske noget?", spurgte han og grinede. Så fortalte han mig hvad vi havde været igennem dagen før. Jeg huskede ingenting af det. Det var så pinligt, at jeg besluttede, at jeg ALDRIG ville gå ud igen!

Det var min første drukur, da jeg var 14 år. Bare tanken om det kan i dag få mig til at få kuldegysninger. Når jeg får noget at drikke i dag, husker jeg altid min første drukur. Sidenhen har jeg aldrig været så beruset.

I dette nummer af INUK er temaet ALKOHOL. Du kan blandt andet læse om forskellige teenageres meninger, unge der ikke drikker, følgerne af alkohol. Læs artikler, kig på billederne og dan selv dine meninger!

God fest!

Aminnguaq

Ilanngutassiuisut ♦ korrespondenter:

Avannaa/nord: Inuuteq Cortzen ☎: 22 16 76
 Oeqqa/midt: Aminnguaq D. Petrusen ☎: 55 16 50
 Kujataa/syd: Alice Sørensen ☎: 55 85 45

Akisussaasoq ♦ ansvarsh.:

Ann Birkekær Kjeldsen ☎: 34 66 74

Aaqqissuisoq ♦ redaktion:

Nukaaraq Eugenius & Laila Vivian Petersen
 Toornaq Consulting ☎: 31 15 31
 Sofie Jessen, PAARISA ☎: 34 66 75

Inuusuttunut atuagassiaq INUK saqqummersinnetartarpoq PAARISA-mit, Peqqinnissamat Pisortarfiup pitsaaliuinnermut immikkoortortaa. *Ungdomsmagasinet INUK udgives af PAARISA, Direktoratet for Sundhed.*
 Atuagassiaq ukiumut marloriarluni saqqummersinnetartarpoq.
Magasinet udgives 2 gange årligt.
 Atuagassiap imai tigulariffiqineqarsinnaapput sumit tiguneqarnerat erseqqissumik nalunaarlugu. *Magasinet indhold kan citeres med tydelig kildeangivelse.*

Kontakt INUK attaveqarfigninnaavat:

✉: inuk@gh.gl ☎: 34 66 75 📞: 32 55 05
 ✉: "INUK", PAARISA, Box 1160, 3900 Nuuk.

Imai Indhold:

Imigassartortarpi?
 Drikker du alkohol? **3**

10. klassit imigassaq pillugu oqaatigiumasaat
 10. klasse-elevernes mening om alkohol **4**

Inuutilluni imertariaqarpoq!
 Man må drikke mens man lever! **6**

Nina Kreutzmann Jørgensen:
Imigassaq oqattaqaarakku ajoq!
 Pinligt at være fuld første gang! **10**

Imigassaq atornerlunnagu inuugit
 Lev uden alkoholmisbrug! **12**

Timersornera inuuneraara.
 Min sport er mit liv **14**

Nappaatit atoqatigiinnikkut tuniluuttartut pillugit quppersagaq
 Hæfte om sexuel overførte sygdomme
134 Meeqqat Inuusuttullu oqarasuaataat
 134 Børne-Ungetelefon **17**

Inuusuttuuneq aamma allatut atornerqarsinnaavoq
 At være ung på en anden måde **18**

Ivaaq: Inuuneq imigassartaqanngitsaq
 Et liv uden alkohol **20**

Narsap Atuarfia
 Skolen i Narsaq **23**

Iloqqaaasoq ilusiliisorlu ♦ layout og tilrettelægning:
 Tegnstuen TITA, Karen Nørgaard

Assit ♦ fotos:

Nalunaarneqarsimanngikkaangat Toornaq imalt. Tegnstuen Tita assiliisuusarput. Når fotografen ikke er angivet, er fotoet taget af Toornaq eller Tegnstuen Tita.

Naqinneqarfia ♦ tryk: Nørhaven A/S, Viborg
Amerlassusai ♦ oplag: 5.000

ISSN 1603-0737

Pisartagaqarneq ♦ abonnement:

Kalaallit Nunaanni / Grønland 75 kr.
 Nunani Avannarlerni / Norden 95 kr.

Isumasiuineq misissuinerlu aallaaveqarpoq meeqqat atuarfianni 10. klasse-t sisamat imigassaq pillugu apeqqutininik nassitsiffigalugit. Akissutaat oqaatigiumasaallu quppernermi uani tullittunilu atuarneqarsinnaapput.

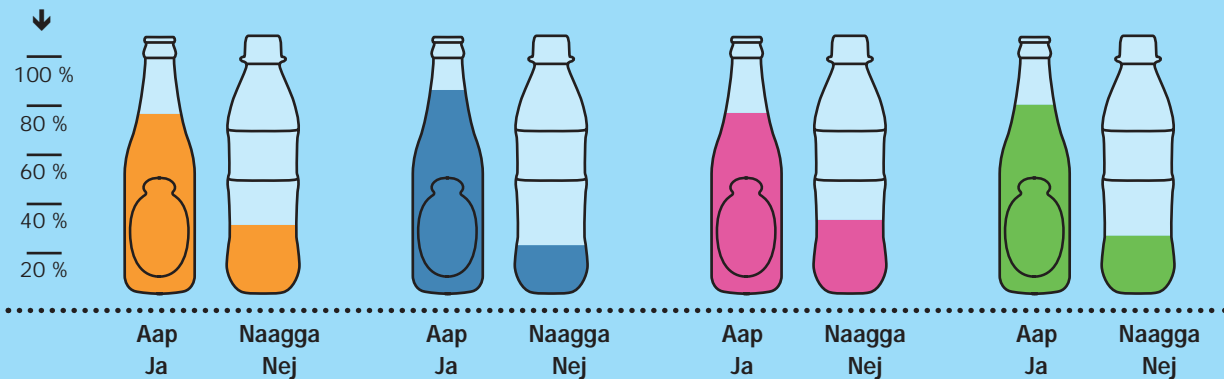
Denne meningsundersøgelse om alkohol er lavet på baggrund af et spørgeskema der blev sendt til 4 folkeskoler 10. klasse's elever. Deres svar og meninger kan læses på de næste sider.

- **Nanortallip Atuarfia**
10. a - Atuartut 14-it / 14 skoleelever
- **Minngortuunnguup Atuarfia**
10. klassimi atuartut 16-it / 16 skoleelever
- **Avanersuup Atuarfia**
10. klassemi atuartut 11-it / 11 skoleelever
- **Tasiilami Alivarpik**
10.x - Atuartut 18-it / 18 skoleelever

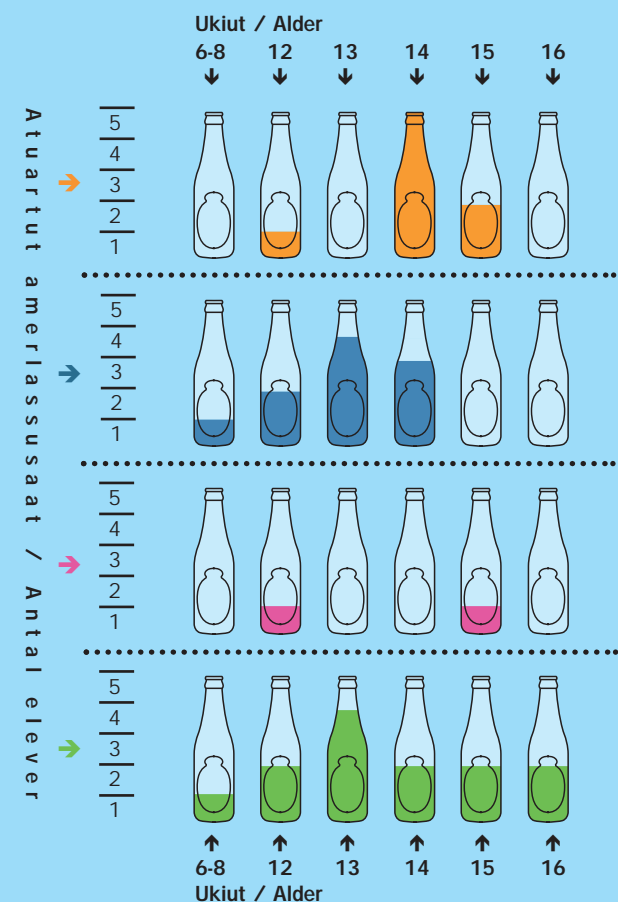
Aaqqissuisoq / Redaktion: Laila Vivian Petersen, Toornaq Consulting

IMIGASSARTORTARPIT? DRIKKER DU ALKOHOL?

Atuartut amerlassusaat procenttingorlugu
Antal elever i procent

Siullerpaamik imigassartorlutit aalakoovavit qassinik ukioqarpit ? Hvor gammel var du, da du drak dig fuld første gang ?

→ Angajoqqaatillu imigassaq pillugu oqaloqatigiittarpisi?
→ Taler du og dine forældre sammen om alkohol?

Aap / Ja: 6 - 5 - 7 - 8
Naagga / Nej: 8 - 11 - 4 - 10

→ Imigassap qanoq atorpeqarnissaa oqaloqatigiissutigisarpisiuk?
→ Snakker I om hvordan alkohol bør bruges?

Aap / Ja: 4 - 3 - 7 - 6
Naagga / Nej: 6 - 2 - 3 - 10

IMIGASSAT matuneqavinnissaat kissaatigaara, inuit imigassartoriarlutik imminnut akerariilersaramik!! Inuusuttuaqqat 18-inik ukioqalersimanngitsut angajoqqaaminnit paarineqarnerulerlik!

JEG ønsker at man forbyder spiritus, for folk bliver uvenner når de har drukket!! Jeg ønsker at unge under 18 år bliver passet bedre af deres forældre!

ISUMAQAARPUNG A angajoqqaat imigassartorpallaartut. Uanga peroriartorpunga angajoqqaakka imerajuttut.

JEG synes at forældre i almindelighed drikker for meget. Mine forældre drak meget under min opvækst.

18-INIK ukioqarlunga aleqara apersortimmat imerpunga – kingornali naamik.

JEG drak da jeg var 12 år til min søsters konfirmation – men ikke siden.

IMERNEQ ajortuulluni imigassaq ajorpoq *S*

SPIRITUS er noget skidt når man ikke selv drikker *S*

IMIGASSAQ akuttuumik aagissaatigalugu atortarpara, soorlu asser-suutigalugu ataaseq marlulluunniit imertarpakka.

JEG drikker en sjælden gang af hensyn til at det er godt for blodet, jeg drikker f. eks. én eller to genstande.

INUUSUTTUAAQAT susassaqaanngingaaramik imigassaq kisiat atulerpaat! Neriuppunga susassaqaqarnerulissasoq, taava imigassaq pillugu apersorneqar tarunnaassaagut!

DE unge har så lidt at tage sig til at de begynder at drikke! Jeg håber, at der gøres noget ved dette, så slipper vi for at blive udspurgt om alkohol!

IMIGASSAQ Kalaallit Nunaanni atorineqartorujussuuvog, tamannalu ajoraluarpoq. Angajoqqaama imigassartoqqunngisaannarpaannga, kisianni misilinnikuuvava, ajuusaarutiguarparalu misilinnikuusimagakku.

DER er stort forbrug af alkohol her i Grønland, og det er ikke så godt. Mine forældre vil slet ikke have, at jeg drikker alkohol, men jeg har prøvet det og har fortrudt det siden.

10. KLASSIT IMIGASSAQ

PILLUGU OQAATIGIUMASAAT

SIULLERMIK imigassartorpunga 15-inik ukioqarlunga. Imigassaq annikitsumik atorineqarsinnaavog, kisianni silaarunnissap tungaanuunngitsoq.

JEG prøvede at drikke spiritus da jeg var 15 år. Man kan godt drikke spiritus med måde, ikke for at drikke fra sans og samling.

INERSIMASUT nunatsinni imerpallaarput. Ingasappallaqaat!!! Angajoqqaakka imertarput! Ikinngutikkalu ilaarsiinnartarput!

VOKSNE her i landet drikker alt for meget!!! Mine forældre drikker! Og mine venner drikker for at ligne andre der drikker!

INUIT IMERPALLAAT amerlanerulerput, kiisa aamma meeqqat inersimasunik ilaarsisalerput! Uanga imerpallaarneq ajorpunga, taamak ajortigisoq.

DER bliver flere og flere der drikker for meget og nu efterligner børnene de voksne! Jeg drikker ikke ret meget, da jeg synes, at det er ubehageligt at blive fuld.

ANGAJOQQAAKKA oqartarput imilaartaruma ajunngitsoq, ingasattajaarnaguli. Ataasiarlunga pisarpunga, aatsaalli piffissaasorigaangakku akuttuumik imertarlunga, soorlu ullorsiorfinni.

MINE forældre siger at de ikke har noget imod at jeg drikker en smule. Jeg drikker en enkelt en sjælden gang, når jeg synes der er en anledning, f. eks. ved mærkedage.

IMIGASSAQ sooq aalakoornarpa? Inuit ilaat imerunnaassagualarput imeraangamik kamattaramik. Nuanninngillat. Uanga imerineq ajorpunga. Imertartuuguma immaqaa aalakoorpallaarnanga imigassartortassagualarpunga.

HVORFOR bliver man fuld af alkohol? Nogen mennesker bør holde op med at drikke, da de bliver gale i hovedet når de har fået noget at drikke. Det er ikke sjovt. Selv drikker jeg ikke. Hvis jeg gjorde ville jeg måske ikke drikke mig fuld i den grad.

UANGA imigassartornikuuvunga ataataga ilagalugu, toqqorlunga. Eqqaamanerlunngikkuma 7-8 missaanik ukioqarlunga imigassaq misileqqaarpara.

JEG har en gang drukket sammen med min far i smug. Jeg tror jeg var 7-8 år gammel, da jeg smagte alkohol første gang.

INUIT ilaat akissarsillutillu imertarput. Uanga isumaqaarpunga sap. akunneranut ataasiarluni imigassanik pisisoqararsinnaasoq. Nammineq qaammammut ataasiarlunga imigassartorpunga.

NOGEN drikker så snart de har fået løn. Jeg synes at man bør kun købe spiritus en gang om ugen. Jeg selv drikker en gang om måneden.

INUIT nammineq aalajangiisnaapput! Pinggitsaaliilluni imertitsisoqarsinnaanngilaq. Uanga maannakkut piimalleraangama imertarpunga. Siullermik akulikitsumik imertarnikuuvunga, maannakkulli aalakoorniaalunneq soqutiginnilara!

FOLK kan selv bestemme! Man kan ikke tvinge nogen til at drikke. Jeg drikker selv når jeg har lyst. Tidligere har jeg drukket tit, men nu bryder jeg mig ikke om at drikke for at blive fuld!

10. KLASSE-ELEVERNES MENING OM ALKOHOL

ISUMAQAQPUNGA ullumikkut imigassaq ajornartorsiutaagaluttuinnartog, putumanerluttoqartaramimi. Nammineq imatorsuaq putumassaarnikuuvunga arlaanni imernerma kingorna silaarukama nappaammillu tunillatsinnikuullunga anusingorama!

JEG synes at der i dag er flere og flere der har spiritusproblemer, for nogen som drikker fra sans og samling. Jeg selv bliver sjældent fuld, for en gang drak jeg og kunne ikke huske noget bagefter og havde pådraget mig en sygdom, så jeg fik nok!

ILAQUTARIIT meerrartallit imeqqunngilakka! Soorunalimi nammineq imigassaq misilinnikuuvara, kisianni ajorpoq!

JEG ville ønske at familier med børn ikke drikker! Selvfølgelig har jeg prøvet at drikke spiritus, men det var ikke rart!

ILAQUTARIIT tallimanik ukiuliniit meerrartallit imigassartortassanngikkaluarpur.

FAMILIER med børn fra 5 år og opefter bør ikke drikke spiritus.

UANGA angajoqqaakka imernej ajorput. Uanga aatsaat Tasiilamut tikikkama imigassaq misilippara. Maannakkut qaqu-tigoortumik pingasut imer tarpakka, ajoraluaqaarlu.

MINE forældre drikker ikke. Det var først da jeg kom til Tasiilaaq at jeg prøvede at drikke. En sjælden gang drikker jeg 3 genstande, og det er ikke så godt.

UANGA aalakoorneq ajorluinnarpunga pissutigalugu timersortarama, tassa inuuneq nuanneq!

JEG drikker i hvert fald ikke da jeg dyrker sport, og det er livet!

UANGA eqquussinnaanngitsoq nalungikkaluarlugu eqqarsar taraluarpunga ima: Imigassaq pisiniarfinni nioqputaajunnaarsillugu, iluanaarniutaaginnarunarmat.

VELVIDENDE at det er urealistisk har jeg følgende forestilling: Spiritus bliver forbudt i butikkerne, for jeg tror man sælger den bare for at få fortjenesten.

UANGA imigassartornikuunngilanga. Imigassaq nunarsuarmi atornerqartorujussuuvoq, matu-neqar tariaqaraluarporlu.

JEG har aldrig drukket spiritus. Spiritus bruges meget over hele verden, og man bør lukke for den.

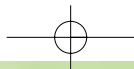
ANGAJOQQAAT iminnginnersariaqarput.

FORØLDRE bør drikke mindre.

IB-INIK ukioqarlunga imigassaq misilippara sisamaagunarpullu nungullugit. Taamani ukiutoqqami angajoqqaakka festermata anaanama ataatamalu arfinilinnik tunivaannga, kisianni sisamatingullugillu piumajunnaarpunga. Tamatuma kingorna ataatama imigassartorqujunnaarpaanga AAMMA ILUAQUTAANNGIMMAT!

JEG smagte alkohol for første gang da jeg var 13 år, og jeg tror jeg drak 4 genstande. Det var ved nytårsfesten sammen med min mor og far. De gav mig 6 genstande, men efter at have drukket 4 gad jeg ikke mere. Siden har min far forbudt mig at drikke igen. DET ER HELLER IKKE GODT FOR NOGET!

Suulut: Inuutilluni imertariaqarpoq!
Inuugallartilluni
nuannisartariaqarpoq!

Biibi: Imernani aamma
nuannisartoqarsinnaavoq!

Suulut, 17, Biibilu, 16, imigassaq pillugu akioriillutik oqaluupput:

→ **Inuusuttuaqqat imigassamik atuinerat**

Suulut: Inuusuttuaqqat imertorujussuupput. Soorlu uanga.

Biibi: Aap, ilaannikkut imerpallaartarputit. *G*

Suulut: Tamattami taamaattarpugut...

Biibi: Weekendit tamakkiangajavillugit imertarpugut. Sumiluunniit festerfissaqar tuaannarpoq.

Suulut: Ilaanni ullut marluk tulleriissiinnarlugit imertarpugut.

→ **Misigisapiluit**

Biibi: Ataasiarlunga festeriarpunga imissamaarnanga, imermik taqarlunga. Festerfikka imigassaateqartorujussuupput. 25-ørerput

(imerniutigalugu pinnguaat), ilaaqquaannalu.

Suulut: Taava uanga imertippakkit, aalakoorteruloorlutit *S*

Biibi: Aalakoorulorpunga, meriarlungalu.

Taava eqqaamasaaruppunga.

Suulut: Kaar, taamanimi ajortillaravit!

Biibi: Aqaguani iterpunga ippassaammat pisunik eqqaamasaqarnanga. Tarnilunnaqaaq!

Susimanersunga, qanorlu oqalussimanersunga kammalaatima

oqaluttuummanga kanngusoqaanga. Taamani eqqarsarpunga ukiut qulit imeqqinniarnanga!

Suulut: Sapaatip akunnera qaangiummat imeqqipputit! *G*

Biibi: Ata, ullut qulit qaangiummata! *S*

→ **Aalakooqqaarneq**

Biibi: 13-nik ukioqarlunga aalakooqqaarpunga.

Suulut: Tassami, taamani apersortilluta. Taxaqattaarpugut imerlutalu. Uanga ilannut naleqqiullunga aalakoopianngilanga.

Biibi: Uanga naammatsiivillunga!

Suulut: Aqaguanili ataatama oqaluttuuppaanga taamarsuaq pisassanngitsunga, inersimaneruleruma imminut akisussaaffigileruma aalakoortaleqqullunga.

→ **Kia imigassarsissuttarpaasi??**

Tamarmik: ææh..... øøhm.....

Suulut: Nassuerutigiinnarsinnaavara uanga nammineq pisisarama.

Biibi: Uanga kammalaatima pitsittarpaannga.

Suulut: 18-liineqanngikkaluarluni pisisinnaaneq soorunami uagutsinnut ajunngilaq, *S*, kisianni aamma ajoqutaasinnaavoq, inuusuttuaqqat ilaat uerisaramik pisiualerlutik, taamaalillutillu imerajulerlutik.

Biibi: Appaatigummi soq 16-inik ukiullit pisinneqartarnersut eqqarsarnar toqarpoq.

Aaqqissuisoq / Redaktion: Aminnguaq Dahli Petrusen

Suulut: Man må **drikke** mens man **lever!** Man skal **more** sig mens man **lever!**

Biibi: Man kan også **more** sig **uden alkohol!**

Suulut, 17, og Biibi, 16, diskuterer alkohol:

→ **De unges brug af alkohol**

Suulut: De helt unge drikker meget. Jeg for eksempel.

Biibi: Ja, du drikker rigtigt for meget ind imellem. *G*

Suulut: Det gør vi jo alle sammen...

Biibi: Vi drikker os fulde næsten hver weekend.

Der foregår altid en eller anden fest.

Suulut: Nogle gange drikker vi 2 dage i træk.

→ **Dårlige oplevelser**

Biibi: En gang tog jeg til en fest besluttet på ikke at drikke mig fuld, medbringende en flaske vand. De havde meget at drikke. De spillede 25 øre (et spil om at drikke), og de bad mig om at deltage.

Suulut: Så drak jeg dig fuld *S*

Biibi: Jeg blev meget fuld, og jeg kastede op. Så husker jeg ikke noget længere.

Suulut: Waarv, du blev vel nok dårlig!

Biibi: Næste dag vågnede jeg uden at kunne huske noget fra dagen før. Det var ikke rart! Da mine kammerater fortalte mig hvad jeg havde gjort og sagt blev jeg meget flov. Jeg tænkte at jeg ikke ville drikke de næste 10 år!

Suulut: Du drak en uge efter! *G*

Biibi: Det passer ikke, efter 10 dage! *S*

→ **Fuld for første gang**

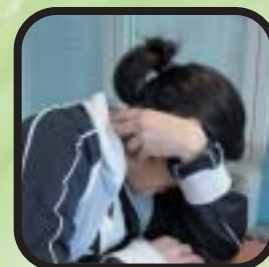
Biibi: Jeg var 13 år da jeg drak mig fuld første gang.

Suulut: Det er rigtigt, det var til vores konfirmation. Vi kørte i taxa byen rund og drak.

Jeg var ikke så fuld som mine kammerater.

Biibi: Jeg drak meget!

Suulut: Men dagen efter sagde min far at jeg ikke skulle drikke så meget og vente til jeg blev voksen og havde ansvar for mig selv.

→ **Hvem køber alkohol for Jer??**

Begge: ææh...øøhm...

Suulut: Jeg må hellere indrømme at det gør jeg selv.

Biibi: Det er mine kammerater der køber for mig.

Suulut: Det er selvfølgelig rart at vi kan købe selvom vi ikke er fyldt 18. *S* , men det kan også være skadeligt, for nogle unge bliver forvænt og køber ofte og bliver dermed vanedrikkere.

Biibi: På den anden side er det også betænkeligt; hvorfor skal 16-årige kunne købe spiritus?

→ **Killissanik qaangiineq**

Suulut: Qaqutiguugaluartoq Rock Cafe-mut (Nuummi imerniartarfik) isertarpunga.

Pissanganartorsiulaarnissaruna nuannarigiga. Inersimasut akornanniilluni. Iseraangama eqqarsartarpunga: "Kaar, isersinnaavunga". Kisianni qaqutiguinnaq taamaattarpunga, anisitaanissara qunugigakku. *S*

Biibi: SUMILUUNNIIT festerfissaqar tuaannarpoq. Sumiluunniit. Somewhere.

→ **Angajoqqaat akisussaaffiillu**

Suulut: Angajoqqaama nalunngilaat imertarpunga.

Biibi: Aamma uanga.

Suulut: Kisianni ataatama mianersoqqusarpaanga imerpallaaqqunanga. Arlaanimmi pisoqassagaluarpat taakku akisussaapput.

Biibi: Isumaqaataangilanga. Imami inersimatigaagut nammineq iliutsivut akisussaaffigalugit. Aamma angajoqqaatta tatigaatigut.

Suulut: Aap, kisiannimi suli 18-liinngilagut. Aamma angajoqqaat oqaasissaqaqataasinnaasariaqarput.

Biibi: Soorunami, kisiannimi uagununa nammitsinnik

imerusuttar tugut, ajortoqassagaluarpat nammineq pisuussuugut.

Suulut: Ilumoorputit *S*

→ **Eqqaamasaarunneq**

Suulut: Qaqutikkut aalakoortarpunga eqqaamasaarullunga.

Biibi: Uangalu. Taamani Suulup imertimmanga eqqaamasaarukkama aalajangerpunga taamaannaveersaar tassallunga, misigisaq ajoqimmat.

Suulut: Uanga imigassartortarnera siullermernit ajunnginneruvoq, imminut aqussinnaalernikkugama.

Biibi: Uanga aamma imminut paareqqissaartarpunga. Soorunami ilaanni ingattarsilaartarpugut.

Suulut: Aap *GG* Ingattarsersimagaangama eqqarsartarpunga ukiut qulit imeqqissananga, kisianni sapaatip akunnera qaangiukkaangat festeqqittarpunga. *G*

→ **Sooq imertarpisi?**

Tamarmik: Nuannernermik!

Biibi: Aamma kammalaatinit sunnertinneq atugaagami.

Suulut: Soorlu uanga sianerfigitittuaannarpunga festeriaqqusaallunga, naameernissaq ajornar taqaaq. Taava angajoqqaanut imigassamik qinoriarlunga...

Biibi: Angajoqqaannit imigassanik pisaravit??

Suulut: Æh, ataasiarlunga pinikuugama...

Biibi: Uanga turerusunnaviangilluaasarpaannga! Kisiat ataasiarlunga tillinnikuuvunga! *G*

Suulut: Uangalu! *G*

Biibi: Imigassaq imeriarlugu puua imermik immeqqippara, soorunalumi paasisaallunga! Kanngunaq! *G*

→ **Imerneq ajortut**

Biibi: Inuusuttuaraqarsimassooq imerneq ajortunik...kisianni uanga nalunngisaqanngilanga.

Suulut: Uanga aamma.....Kisianni tassa imerneq ajortut namminneq tamanna akisussaaffigivaat. Aamma ajunngilaq.

Biibi: Uanga imerneq ajortut torrageqqaakka. Kakkaqaat.

Suulut: Kisianni inuit imertartut tassaapput inuit nalinginnaasut! *G* Inuusukkalaartillunimi nuannisartariaqarpoq!

Biibi: Kisiannimi imingikkaluarluni aamma nuannisar toqarsinnaavoq!

Suulut: Inuuneq atorluarlugu!

Biibi: Kisianni taakku oqarfigisinnaavakka: imigassaq ussissagunikku ingasaannagu.

Imminnut paaralutik. Inuunertimmi akisussaaffigaat.

Suulut: Ilumoorputit. Naak aallaqqaammut sapernaraluartoq, eqqissilluni imerluni nuannerneruvoq *S*

→ At gå over stregen

Suulut: En sjælden gang kommer jeg på Rock Café (et værtshus i Nuuk). Jeg kan li' at opleve lidt spænding en gang imellem. At være blandt voksne. Når jeg kommer ind tænker jeg: "Waarv, jeg kan komme ind". Men det er sjældent jeg gør det, for jeg er bange for at blive smidt ud. *S*

Biibi: Der er HVOR SOM HELST steder hvor man kan holde fest. Hvor som helst. Somewhere.

→ Forældre og ansvar

Suulut: Mine forældre ved at jeg drikker.

Biibi: Det gør mine forældre også.

Suulut: Men min far advarer mig mod at drikke for meget. For det er jo dem der har ansvaret, hvis der sker noget galt.

Biibi: Jeg er ikke enig. Vi er jo så voksne at vi kan tage ansvaret for os selv. Vores forældre stoler jo også på os.

Suulut: Ja, men vi er jo ikke fyldt 18 endnu. Forældre må jo også godt have medbestemmelse.

Biibi: Selvfølgelig, men det er jo os selv der er tørstige, hvis der sker noget galt er vi selv ude om det.

Suulut: Du har ret *S*

→ Ikke at kunne huske noget

Suulut: En sjælden gang drikker jeg mig fra sans og samling.

Biibi: Samme her. Dengang Suulut drak mig fuld og jeg ikke kunne huske noget bagefter besluttede jeg mig til fremover at passe på. For det var en grim oplevelse.

Suulut: Min drikkeri er blevet bedre end før, for nu kan jeg styre mig.

Biibi: Jeg passer også nøje på mig selv.

Selvfølgelig kan vi gå lidt over stregen ind imellem.

Suulut: Det er rigtigt *GG* Når jeg har drukket for meget tænker jeg at jeg ikke vil drikke i 10 år, men vi fester igen allerede ugen efter. *G*

→ Hvorfor drikker I?

Begge: Det er så dejligt!

Biibi: Man bliver jo også lidt presset af kammeraterne.

Suulut: Jeg f. eks. bliver ofte ringet op og bliver inviteret til fest, det kan være svært at sige nej. Så beder jeg mine forældre om noget at drikke...

Biibi: Får du noget at drikke hos dine forældre??

Suulut: Øøh, jeg har fået én gang...

Biibi: Mine kan slet ikke tænkes at give mig noget!

Men jeg har stjålet en gang! *G*

Suulut: Det samme her! *G*

Biibi: Jeg drak noget af spiritusflasken og bagefter hældte vand i, men blev selvfølgelig opdaget! Hvor var det pinligt!

→ Dem der ikke drikker

Biibi: Der må være unge der ikke drikker...men jeg kender ikke nogen.

Suulut: Det gør jeg heller ikke...Men de der ikke drikker er jo også selv ansvarlige for det. Det er OK.

Biibi: Jeg synes at de der ikke drikker er meget smarte. De er imponerende.

Suulut: Men de der drikker er mest normale! *G* Man må jo mere sig mens man er ung!

Biibi: Men man kan også mere sig uden at drikke sig fuld!

Suulut: Leve livet fornuftigt!

Biibi: Men jeg kan sige til dem: hvis de vil prøve spiritus skal de ikke drikke for meget.

De skal passe på sig selv. De har nemlig ansvaret for deres liv.

Suulut: Du har ret. Selv om det er svært i starten er det bedst at drikke i ro og mag. *S*

Nina Kreutzmann Jørgensen:

Imigassaq

ooqattaqqaaraku ajoq!

Allatog/tekst: Aminnguaq Dahl Petrusen

Takorloorsinnaaviuk Nina Kreutzmann Jørgensen aalakoornu aqqusinermi sanipittarluni ingerlasoq nipini tamaat erinarsuutigaluni? Imaluunniit takorloorsinnaaviuk aalakoornermik siniffimmini nalallunni meriartog? Tamakku takorloorsinnaangikkukkit uuma sinnera atuaruk:

Inuusuttuaraagama naalattuvunga

- Inuusuttuaraagama naalattuvunga. Kammalaatikka 13-inik ukioqarlutilli imigassartortalerput, uangali taamaattuunngilanga. Tassaana annilaangagikku imigassartussagaluaruma angajoqqaama qanoq isigissaneraangga. Taavali 15-inilli ukioqarlunga inuusuttuaraqatima 'Blå Kors'-imik taasalermannga aalajangerpunga imigassaq misilinniarlugu, tassami ilama tamarmik misilereermassuk.

1992-imi Danmark arsamik Europamesterinnngormat Ninap kammalaatai fester tussanngorput. Nina kingusissukkat angerlarnissaminut angajoqqaaminut akuerineqarpoq.

Nuannapput imigassartulerlutillu. Nina aalakuualaalerpoq. Assut aalakuualaarpoq. Aalakoornipallalerpoq.

Angajoqqaama qaninngarpaannga

- Aalakuungaatsiarluta illoqarfimmi aneerniarluta anivugut. Kammalaatikkalu eqsismaarluta ingerlavugut. Uanga sanipittartarpunga, nipigalu tamaat „Og det var Danmark“ erinarsorlugu. Taamaallunga siuninni takulerpakka angajoqqaakka, tassalu takuinnavillugit orlorujussuarlunga. Ila kanngunaq!

Nina angajoqqaavisa angerlaappaat. Angerlarami ajortorujussuvoq, meriaataralunilu. Aqaguani aqagutaaaqaaq. Angajoqqaavisa oqaaqqissaarpaat taamarsuaq aalakoortaqunagu. Nammineq aamma peqqissimivoq aalakoqqaarnini taama atorsimagamiuk.

Usseeqqaassaguit angajoqqaatit aperikkit

- Ullumikkut aatsaat aalakoqqaassasuuguma angajoqqaakka

ilisimateqqaassagaluarpakka, apearlugilluunniit imigassamik pisinnaanersunga misilinniassagakku. Aamma taamarsuaq imersimanavianngikkaluarpunga, Nina silattuaqisimasoq oqarpoq.

Nina ullumikkut imigassartortarpoq anner tunaariveersaarluni. Kimittuunik iminngisaannarpoq, taamaallaat vinni immiaaqqallu. Imigassaq aalakoornitugalugu imerneq ajorpaa, nuannaarutigaluguli.

- Neriuppunga inuusuttuaqqat imeqqaarnialersut angajoqqaatik oqarfigeqqaar tassagaat. Oqaaqqissaarisut qatsunnarsinnaagaluarput, kisianni pingaartuusoraara angajoqqaat paaseqatigalugit imeqqaarneq pissappat. Ajoraluurtumik aamma imigassaq aqutigalugu ikiaroorntumut ikaarsaartoqarsinnaasarpoq, tamannalu uanga ernummatigisaqaara. Ima oqarusunneruvunga: imigassartorneq ikiaroornermiit ajunnginneruvoq! Nina Kreutzmann Jørgensen nagasiivoq.

Nina Kreutzmann Jørgensen:

- Pinligt at være fuld første gang!

Kan du forestille dig Nina Kreutzmann Jørgensen fuld og dinglende på gaden, syngende i vilden sky? Eller kan du forestille dig hende liggende døddrukken i sengen og kaste på? Hvis du ikke kan forestille dig disse situationer så læs resten af denne artikel:

Artig som ganske ung

- Jeg var en artig pige da jeg var ganske ung. Mine venner var begyndt at drikke spiritus allerede i 13 års alderen, men sådan var jeg ikke. Jeg var nemlig usikker på hvordan mine forældre ville betragte det hvis jeg gjorde. Men da jeg var 15 år, og mine venner var begyndt at kalde mig 'Blå Kors' besluttede jeg mig til at prøve at smage alkohol. Mine venner havde jo allerede gjort det.

I 1992 blev Danmark Europamester i fodbold, og i den anledning ville Nina og hendes venner holde en fest. Nina fik af sine forældre lov til at gå sent hjem den aften. De festede og begyndte at drikke. Nina blev lidt bedugget. Hun blev mere fuld. Hun blev meget fuld.

Overrasket af forældrene

- Vi var godt lakket til da vi besluttede os til at gå en tur i byen. Vi gik arm i arm. Jeg slingrede en del fra side til side og sang "Og det var Danmark" det bedste jeg har lært. Pludselig fik jeg øje på mine forældre foran mig og blev så overrumplet at jeg faldt midt på vejen. Pinligt!

Nina blev fulgt hjem af forældrene. Hun havde det frygteligt og kastede op. Dagen efter havde hun de værste tømmermænd. Forældrene snakkede med hende og formanede at hun ikke skulle drikke så meget. Nina fortrød at hun havde opført sig på den måde første gang hun prøvede at drikke alkohol.

Spørg først dine forældre

- Hvis jeg i dag skulle prøve at smage alkohol for første gang ville jeg have sagt det til mine forældre, og jeg ville have spurgt dem om jeg måtte smage alkohol. Jeg ville heller ikke have drukket i de mængder, siger Nina noget bagklogt.

Nina drikker i dag med måde. Hun rører aldrig stærk alkohol, kun vin og øl. Hun drikker ikke for at blive fuld, men for at nyde det.

- Jeg håber at helt unge som ville smage alkohol første gang fortæller deres forældre herom. Jeg ved godt at det kan være træls med formaninger, men jeg synes at det er vigtigt at man gør det i forståelse med forældrene. Desværre kan drikkeri også føre til stoffer, og de er jeg meget bekymret for. Men jeg vil hellere sige: at drikke er bedre end at tage stoffer! Sluttes Nina Kreutzmann Jørgensen.

Imigassaq atornerlunnagu inuugit

– EQQISSISIMASUMIK ATORUK!

Qaartumi Tasersuup atuarfiani 9. klassemi atuartut isumaqarput imigassaq inuusuttut akornanni atugaavallaartoq

Pilunnguaq N. Mikaelson

14-inik ukiulik / 14 ár

Uanga imigassaq atornerpallaangajat-tutut isigaara. Imigassaq nuannarival-laangilara.

Inuusuttuaqqat imigassartorpallaarunarp-put! weekend-ini imerpallaarput. Wee-kend-ini iika' nakkuttut! Tassa taanna tujorminartua.

Uagut kalaallit inuiaqatigiit immaqa imi-gassamut sammivallaarpugut - ajornar-torsiutillit imigassamut qimaanerusa-put. Imigassaq tujormisitsisinnaavoq aammali ajunngitsortaqluni.

Uanga qaqtikkut fiistertarpunga! nalu-ara sooq!

Inersimasunngoruma imertarnissara ili-maginngilara, iluaqutiginavianninnakku. Angajoqqaakkalu qaqtikkut oqaloqati-giittarpugut.

Nuannisartoqarsinnaavoq imigassaq atornerlunnagu! Taavalu ingattarserna-ni. Imigassaq atornerlunnagu inuugit! Eqqissisimasumik atoruk!

Jeg synes at der drikkes for meget. Jeg bryder mig ikke særlig meget om alko-hol. Nogle helt unge drikker nok for me-get, især i weekenderne. Der er vel nok mange fulde i weekenderne! Det er ikke rart.

Vi grønlandere er måske lidt for glade for alkohol – folk med problemer tyr oftest til alkohol. Alkohol kan have negative følger, men der er også noget positivt ved at nyde alkohol.

Jeg går sjældent til fest: Jeg ved ikke hvorfor!

Jeg regner ikke med at drikke når jeg bliver voksen, for jeg vil ikke have godt af det.

Jeg taler sjældent med mine forældre. Man kan more sig uden at misbruge alkohol! Og ikke overdrevent. Lev uden at misbruge alkohol! Brug alkohol med måde!

Bebbie Petersen

15-inik ukiulik / 15 ár

Uanga imigassaq ajoringilara, aappaa-tigulli ajoralugu. Soorunami pineqarsin-naavoq, annaarnaguli. Kisianniliuna nu-natsinni atugaavallaartutut isigigiga. Ul-lumikkut inuusuttuni atugaavallaarnera ajoqtaavoq, iluarsineqarnissaalu neriuu-tigaara.

Atugaavallaarnera angajoqqaanit pisuu-soraara. Meeraanermiilli misigisartakkat aamma apeqqu-taasaramik.

Imigassaq ajornartorsiutaappat qanoq iliortoqartariaqarpa?

Periarfissat amerlanerusinnaagaluarput, soorlu kommunit imigassartaqanngitsu-mik, ilaqtariinnullumi sammisaqartitsi-sarnerat akulikinnerusumik ingerlanne-qartarsinnaavoq, tamanna nuannersuus-saaq. Aammali piumagaani Qaqifittoqarsinnaavoq. Taamak katsor-sartinneq kanngunartutut isigisinnaan-gilara.

Soorlu oqareersunga meeraanermit misigi-sartakkat aporfiusinnaasartut - aamma angajoqqaat meeqqatik isigitillugit imer-tarpata meeqqat imigassaq naliginnaasu-tut isigilersarpaat, taamaattumillu taman-na attattualersarlugu.

Aap, qaqtigorujussuaq annaarnagu imertarpunga, kisianni silaarunniutigini-arnagu. Soorunami pinaveersaartarpa-ra... inersimaleruma siunertaraara imer-tarniarnanga, misigereernikuugakku imertut qanoq tujorminartigisut.

Angajoqqaakkalu imigassaq oqaluuseri-sarparput, immitsinummi ammaqigatta tamanna iluaqutaasorujussuugami. Imigassartaqanngitsumik ilaqtariilluni nuannisartoqarsinnaavoq, immaqa wee-kendini eqqissilluni videoqatigiilluni/dvd-eerluni, hyggerujoorutaa. Imaluuniit im-minnut aliikusersorlutik, eqqissisimaarlutik, allarpassuusinnaappulli.

Jeg har ikke noget imod alkohol, men er på den anden side imod det. Selvfølgelig kan man drikke alkohol, men ikke over-drevent. Men jeg synes at der er for me-gen drikkeri her i landet. Den overdrev-ne brug blandt unge skader dem selv, og jeg håber at der bliver rettet op på det.

Jeg tror at det overdrevne drikkeri stam-mer fra forældrene. Oplevelser fra barn-dommen kan jo være afgørende.

Hvis alkohol udgør et problem, hvad skal man så stille op?

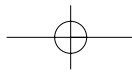
Der bør være flere tilbud til de unge, f. eks. kan kommunale arrangementer uden alkohol, også for familier ske ofte-re, det ville være dejligt. Men folk kan jo også gå på Qaqiffik. Jeg betragter ik-ke en sådan behandling mod drikkeri som noget man skal skamme sig over.

Som jeg har nævnt kan oplevelser fra barndommen have afgørende betydning – hvis forældrene drikker mens børnene ser til, begynder børnene at betragte alkohol som en daglig ting og kan have det hængende på sig fremover.

Ja, jeg drikker meget sjældent, og med måde, og ikke for at drikke fra sans og samling. Jeg prøver selvfølgelig at holde mig fra det... Jeg tænker at jeg ikke vil drikke når jeg bliver voksen, for jeg har oplevet hvor træt det er med nogen der drikker sig fuld.

Mine forældre og jeg taler ofte om alko-hol, for vi er meget åbne over for hinan-den, og det er en stor hjælp.

Man kan hygge sig i familien uden alko-hol, måske ved at se video/dvd sammen i weekenden. Man kan også underholde hinanden og hygge sig, men der kan også være mange andre ting man kan foretage sig.

Lev uden alkoholisbrug

– BRUG ALKOHOL BEHERSKET!

Elever på 9. klasse i Tasersuup Atuarfia i Qaqortoq mener, at brug af alkohol er for almindelig blandt unge

Paarnannguaq Lange

14-inik ukiulik / 14 år

Uanga imigassaq soqutiginnigilara, kisianni misilereernikuuara, nuanneqaarlu. Nunatsinni atugaavallaartoq malunnarpoq. Naluara sooq, malugiinnarpara, aamma meeqqat tungaatigut. Uanga isumaqarpunga atornerqartartoq asuli nuannaarniutigiinnarlugu. Imigassap ajortortai: Angajoqqaat meeqqatik "soqutigiunnaartarpaat", qujanartumilli tamarmiunngitsoq. "Iluaqutai": Ataasitortarluni aammunngooq iluaqutaasinnaavoq. Ingasaannagu!

Uanga fiisterneq ajorpunga, kisianni misilereernikuuara. Kammalaatima ilaat imertarput. Naluara, ilimagivarali asuli nuannaarniutigiinnarlugu taamaaliortartut. Uanga inersimaleruma imerajuttoorusunngilanga, kisianni qaqutikkut imilaartar-nissara ilimanarpoq. Uagutsinni imereerluta angajoqqaakkalu aqaguani oqaloqatigiissutiginikuuarput. Imigassartorani nuannaartoqarsinnaavoq. Soorlu nuannisaannarluni, imigas-sartalernagu!!

Jeg bryder mig ikke om alkohol, men jeg har prøvet at drikke, og det var sjovt. Man mærker at der drikkes for meget her i Grønland. Jeg ved ikke hvorfor, jeg lægger blot mærke til det, også over for børn. Jeg tror man drikker bare for at more sig. De negative sider af alkohol: Forældre "glemmer" deres børn, men heldigvis ikke alle forældre. Fordele: Det siges at det er godt for blodet at man tager en enkelt genstand. Men husk, med måde!! Jeg går ikke til fester, men jeg har prøvet det. Nogle af mine kammerater drikker. Jeg ved ikke hvorfor, men formentlig for at more sig. Jeg vil ikke være drunker når jeg bliver voksen, men jeg regner med at drikke lidt en gang imellem. Vi har en gang drukket derhjemme og talt om det sammen med mine forældre. Man kan more sig uden at drikke. Sådan, bare hygge sig, uden at blande alkohol i det!!

Emilie Josefsen

14-inik ukiulik.

14 år.

Uanga isumaga malillugu imigassaq nuannersuuvoq ajortortaqtartarlunilu. Eq-qissilluni imeraanni imissallugu ajunngilaq. Nuannariinnarlugu nakoqqaniutigiinnarlugu, silaarunniannaq atussallugu ajortumut saannertut oqaatigineqarsinnaavoq. Tassa imaappoq: ilaatigut aqqalavallaat kamannermik kinguneqartittarmassuk tujormisitsineq aamma akornaniippoq. Imigassaq ajornartorsiutaappat Qaqif-fittoqarsinnaavoq, ilaqtariinnullu sammisitsiniartoqarsinnaavoq. Inuit ajornartorsiorpallaat ilaatigut imigassamut saassinnaapput.

Efter min mening har alkohol både gode og dårlige egenskaber. Hvis man kan nyde det stille og roligt er det i orden at drikke. Man kan sige, at det at drikke for at blive fuld, for at drikke fra sans og samling, fører til noget skidt. For det er sådan, at folk der drikker for hurtigt ofte bliver gale i hovedet, og det er ikke altid rart for de andre. Hvis drikkeriet er et problem kan man jo tage ophold på Qaqiffik, og man kan også behandle hele familien. Folk der har for store problemer vender sig ofte til drikkeri.

Ivalu Nielsen

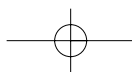
14-inik ukiulik / 14 år

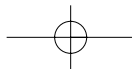
Uanga isumaqarpunga nunatsinni imigassaq atugaavallaartoq, ingammik inuusuttut akornanni. Isumaqarpunga imigassap atugaanera annikillisarneqarsinnaasoq soorlu ima: Diskotekit ammasarnerat sivitsorlugu, inuusuttut eqqarsaatigissagaanni imerni-artarfiit sapaammi ammassaartillugit. Sunngiffimmi sammisassat amerlanerutikkusuppakka, taamaattoqanngippat inuit imerniarnerat annertusiaruinna-sammatt. Isumaqarpunga inuit susassaaleqisarnermik imerniartartut. aamma asuli imigassaq ikkatiginagu eq-qissillutilli atortassagaat.

Jeg synes at der drikkes for meget her i landet, især blandt de unge. Jeg mener at drikkeriet kan mindskes, f. eks. ved at: Forlænge diskotekernes åbningstid, og hvis man vil tage hensyn til de unge: lade værtshusene holde lukket om søndagen. Der skal være flere muligheder for fritids-aktiviteter, ellers vil drikkeriet fortsat blive større. Jeg tror at folk drikker fordi de har for lidt at tage sig til. Men jeg mener også, at de ikke skal misbruge alkohol men bruge den stille og roligt.

Aqqissuisoq / Redaktion:
Alice Sørensen
Tasersuup Atuarfia

T I M E A S U U T I G A

Taekwon-dortartog inuusuttoq, Angutinnguaq Tittussen, pingasunik ukioqarluni timersortaleqqaarsimavoq, taamani angajoqqaami sisoraatinik pitsimmani. Aatsaat kingusinnerusukkut maannakut timersuutigisani Tae Kwon Do soqtigilersimavaa.

Taekwon-do soqtigilerpara 1997-imi augusti qaammataagaa, nukkama Maliup taekwon-dortalernerata kingorna. Aallartinnit-sinnit qaammat ataaseq qaangiuttoq Nuummut nuukkallarpugut, sunaaffali Nuup taekwon-doklubbiata ingerlanera pitsaanngitsoq. Sungiusaasunik takkuttoqarneq ajormat nammineeeluta sungiusartarpugut, nukkamalu taamaatinneranut tamanna peqqutaavoq. Aatsaat 1999-imi siullermeertumik misilitsippunga, naak aallartinninniit qaammatit pingasut ingerlareerlunga immaqa misilitsissimasinnaagaluarlunga, misilitsisusssaqannginnerli tamatumunnga peqqutaavoq. Ukiup ataatsip ingerlanerani qernertumik qitequtitaarpunga - Koreamiut sungiusaasut tinkerata kingorna.

TIMERSULLAMMAK

Angutinnguaq Ukioq 2002-mi Nunarput tamakkerlugu Timersullammattut toqqagaavoq, taamatullu Ilulissani aamma 2002-mi timersullammattut toqqagaalluni.

Taamak inuusutsigaluni angusaq taama annertutigisog qanormita ippa?

Taamani misigisaq nuanneqaaq puigunaaqalunilu. Toqqagaanera Puerto Rico-mi inuusuttuaqqat pissatanngorniunneranni peqataajartorninni unamminissarput aqaguttoq paasivara. Aqaguani-

lu sœlvinnappunga. Toqqagaanera tanngassimaarnaqaaq, eqqarsaatigilerlugumi assammik arsar tartut saqqummilaar tinneqartartut nersornaatip uannut tunniunneqarnera upperiuminaapporluunnit.

UNAMMERSUARNERIT PEQATAAFFIGISAI

Angutinnguaq nunatsinniinaq unammeqataaneq ajorpoq, nuna-nummi allanut aamma unammisaruuvoq.

Nunarsuatinni unammersuarnerit suummita' peqataaffigisimavigit?

Unammersuarnerit uku peqataaffigisimavakka:

2000: Nordkorea junior VM

2002: Tjekket junior EM

Norway Open senior

Puerto Rico junior VM

2003: Finland senior NM

Aprilimi junior EM Slovakiemi ingerlanneqartoq peqataaffigissavara.

ANGAJOOQAAT TAPERSERSUINERAT

Timersuut taekwon-do ilaatigut ulorianarsinnaasutut isigineqartarpoq.

Angutinnguaq timersuutimi tungaatigut qanormita' angajoqqaaminit tapersersorneqartigaa?

Eqqaamavara mikisuullunga taekwon-dortalerusukkaluar tunga angajoqqaama itigartinnikuugaannga, timersuunngooq taanna ulorianarmat. Kisianni timersuummik taassumimnga aallartinnerma kingorna angajoqqaama paasilerpaat taekwon-do timersuutaannaanani inuttut pitsaasumik inuulernissamik siunertalik.

© ANGUTINNGUAQ

John David Eriksen

© ILULISSAT TAEKWON-DO KLUB

I N U U N E A A A A A

Taamasimmat tapersuinerat annertusivoq, ukiuni kingullerni angusartakkakka peqqutaaqataasarsimassapput. Piffissaq sungiusarninnut atorusutara nunanullu allanut unammiarlunga angalasarnikka angajoqqaama qujanartumik killilersorneq ajorpaat. Soorunami aamma puigussanngilara ataatama mikininniit timersornerup tungaatigut tapersortarsimammanga.

ajornanngitsigigaluartoq, soorlu imigassartaqanngitsumik ataatsimuualaartarnikkut. Akulikitsumik atussallugu peqqinnanngeqaaq. Amerlavallaartut imigassaq ajornartorsiulermi qimaaffigisarpaat, immaqa ajornartorsiutit eqqartornissaat sungiusimarsannginnamikku. Misigissutitsinnik eqqartuinerunissaq ilikkartariaqarparput, toqqorteriinnarata!

TAEKWON-DO SUNAANA?

Taekwon-do 1946-imi tunngavilerneqarpoq general Choi Hong Himi, Koreami. Taekwon-do nutserluaannarlugu isumaqarpoq assaap isikkallu aqutaat.

SIUNISSAMI

Taekwon-dortarnera eqqarsaatigalugu siunissami international instruktøritut, tassa sungiusaasutut, allagartartaarnissara angorusuppara, unammisartuunera naammassippat nunatsinni imalunniit nunani allani sungiusaasunngorusullunga.

ILINNIAQQINNISSAQ

Efterskoleriarlunga gymnasiarusuppunga Danmarkimi, tappavani angalanierneq ajornannginnerummat akikinnerullunilu. Aammami unammisaqattaarnerni peqataanissamat periarfissat pitsaanermata.

IMIGASSAQ ATUGAAVALLAAQAAQ

Imigassaq qanoq isumaqarfigaajuk?
Isumaqarpunga imigassaq nuannisarniarnermi atornerqarparaartoq, taamalu imigassartaqanngitsumik nuannisarnissaq

Ateq: Angutinnguaq Tittussen

Inuuk: Februarip arfernani

Ukiuq inunngorfik: 1986

Ilinniagaq: Meeqqat atuarfiat piariilerpara

Qatanngutit: Malik

Sandgreen, 12-inik ukiulik,

Inunnguaq Sandgreen, 3-inik

ukiulik

Taaguut: Angut

Filmi nuannarisaq: Kiss of the Dragon

Nerisassani mamarinerpaasaq:

Kineserit nerisassaataat

Sunngiffimmi soqutigisaq:

ITF Tae Kwon Do

Qalipaat nuannarisaq:

Tungujortoq taartoq

Kissaat annerpaaq:

Nunarsuarmi pissartanngorniunnermi guultip pissarsiarinissaa

Allattoq/tekst: Inuuteq Cortzen

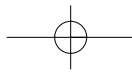

© ILULISSAT TAEKWON-DO KLUB

© ANGUTINNGUAQ

Privat

MIN SPORT ER MIT LIV

Den unge grønlandske taekwon-do-kæmper, Angutinnguaq Tittussen, begyndte at dyrke sport allerede som 3-årig, da hans forældre gav ham et par ski. Først senere er han slået ind på den sportsgren han dyrker nu, taekwon-do

Jeg fattede interesse for taekwon-do i august 1997, efter at min lillebror, Malik, var begyndt at dyrke det. En måned efter at vi var begyndt flyttede vi midlertidigt til Nuuk, på et tidspunkt viste det sig, at det ikke gik så godt for taekwon-do-klubben på stedet. Da der aldrig kom trænere til byen trænede vi os selv, og det var grunden til at min lillebror holdt op. Det var først i 1999 jeg gik op til en prøve. Det havde måske været mere passende at jeg gjorde det 3 måneder efter jeg var begyndt at dyrke det. Men på det tidspunkt var der ingen til at forestå en sådan prøve. I løbet af et år nåede jeg at få det sorte bælte – efter at trænere fra Korea var ankommet.

ÅRETS IDRÆTSMAND

Angutinnguaq blev kåret som Årets Idrætsmand i Grønland 2002, og han blev ligeledes Årets Idrætsmand i Ilulissat samme år.

Hvordan var det at opnå en så fornem titel i så ung en alder?

Det var en dejlig og uforglemmelig oplevelse. Jeg fik nyheden herom dagen før vi skulle stille op til mesterskabskonkurrencerne for juniorer i Puerto Rico. Dagen efter opnåede jeg sølv i konkurrencen. Jeg var meget stolt over at blive udnævnt som Årets Idrætsmand, ja, det var næsten ikke til at tro, når man tænker på hvor meget man fokuserede på håndboldspillere.

MESTERSKABER HAN HAR DELTAGET I

Angutinnguaq har ikke alene deltaget i hjemlige konkurrencer. Han gør det også internationalt.

Hvilke internationale konkurrencer har du deltaget i?

Jeg har deltaget i følgende:

År 2000: Nordkorea junior VM

2002: Tjekkiet junior EM

Norway Open senior

Puerto Rico junior VM

2003: Finland senior NM

Jeg skal derudover deltage i junior EM i Slovakiet til april.

FORÆLDRENES OPBAKNING

Kampsporten taekwon-do bliver af nogle betragtet som en farlig idrætsgren.

Mon Angutinnguaq får nogen opbakning hjemmefra?

Jeg kan huske da jeg var lille at mine forældre forbød mig at dyrke denne sportsgren, med henvisning

til at den var farlig. Men efter at jeg for alvor var begyndt at dyrke det blev mine forældre klar over, at taekwon-do ikke alene er en idrætsgren, men også sigter på et sundt og fornuftigt liv. Så begyndte de for alvor at bakke mig op – det skyldes nok de resultater jeg har opnået i de seneste år. Heldigvis sætter mine forældre ingen begrænsninger på den tid jeg bruger til træning og mine rejser til udlandet for at deltage i de internationale konkurrencer. Jeg skal heller ikke glemme, at min far altid har bakket mig op i sport i almindelighed siden jeg var lille.

HVAD ER TAEKWON-DO?

Taekwon-do blev grundlagt i Korea i 1946 af general Choi Hong Hi. Direkte oversat betyder betegnelsen håndens og fodens vej.

FREMTIDEN

Som taekwon-do-yrker stiler jeg efter at blive international instruktør, når jeg er færdig som konkurrencedyrker, med henblik på at arbejde som træner her hjemme eller i udlandet.

UDDANNELSE

Når jeg har været på efterskole kan jeg godt tænke mig at gå på gymnasium i Danmark, hvor det er nemmere og billigere at rejse. Der vil også være bedre muligheder for min deltagelse i forskellige konkurrencer.

DER DRIKES FOR MEGET

Hvad er din holdning til alkohol?

Jeg synes der drikkes for meget, især når man tænker på hvor nemt det er at more sig uden alkohol, f.eks. ved forskellige former for samvær uden alkohol. Det er slet ikke sundt at nyde det ofte. Der er for mange der flygter til drikkeri når de har problemer, måske fordi de ikke har lært at tale åbent om deres problemer. Vi må lære at tale mere åbent om vores følelser og ikke bare gemme dem af vejen!

Navn: Angutinnguaq Tittussen

Fødselsdato: 6. februar

Fødselsår: 1986

Uddannelse: Snart igennem folkeskolen

Søskende: Malik Sandgreen, 12 år,

Inunnguaq Sandgreen, 3 år.

Kaldenavn: Angut

Yndlingsfilm: Kiss of the Dragon

Livret: Kinesisk mad

Fritidsinteresse: ITF taekwon-do

Yndlingsfarve: Mørkeblå

Største ønske: At vinde guld i VM

산

①

②

③

④

♥

**NAPPAATIT ATOQATIGIINNIKKUT
TUNILUUTTARTUT PILLUGIT QUPPERSAGAQ
HÆFTE OM SEXUELT OVERFØRTE SYGDOMME**

Tunillatsissimasoriguit

Arlaannik malugisaqaruit tamannalu kinguaassiutitigut atoqatigiinnikkut nappaammik tunillatsissimanermit pisuuppat, pingaartuuvoq misissortinnissat. Napparsimavimmut nakorsiartarfimmulluunniit saaffiginnittuaannarsinnaavutit. Nappaatit ersiutaat ukuusinnaapput: Aniasoqarneq, quinermi qasillititsineq, ammarterneq, ungilatsitsineq, tinupasut, qinersit suanngarnerat amermilu anillattoorneq. Napparsimavinni peqqinnissaqarfinnilu sulisut nipangersimasussaataapput kina kimit sumillu nappaammik tunillatsissimanersoq.

Nappaatit atoqatigiinnikkut ♥ tuniluuttartut pillugit paasisaqarnerorusukkuit PAARISAp saqqummersitaa atuarsinnaavat. Quppersagaq napparsimavimmi PAARISAmilu pissarsiarisinnavaat.

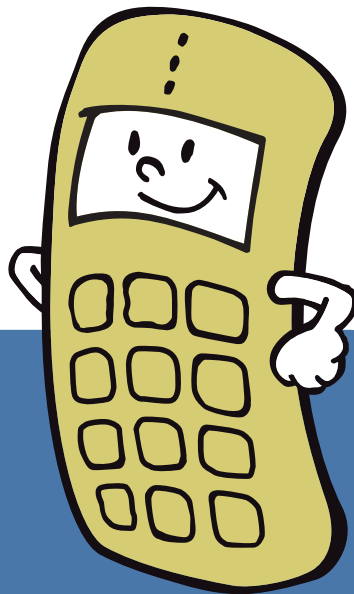
Hvis du tror, du er smittet

Hvis du har symptomer, der tyder på, at du er smittet med en seksuelt overført sygdom, er det vigtigt, at du bliver undersøgt. Du kan altid henvende dig til sygehuset eller lægeklinikken. Symptomerne ved kønssygdomme kan være: Udflåd, svie ved vandladning, sår, kløe, knopper, hævede kirtler og hududslæt. Sundhedspersonalet har tavshedspligt, dvs. at de ikke må sprede viden om, hvem der har smittet hvem og med hvad.

Hvis du vil vide mere om, hvad seksuelt overførte sygdomme er, kan du læse det i et hæfte ♥ som PAARISA har udgivet. Hæften kan du få på sygehuset eller hos PAARISA.

134

**Meeqqat Inuusuttullu
oqarasuaataat
Børne-Ungetelefonen**

nal./kl.
19.00 - 21.00

ullut tamaasa
ukioq naallugu

hver dag
året rundt

akeqanngilaq
GRATIS
opringning

Nive

Inuusuttuuneq aamma allatut ator neqarsinnaavoq

Allattoq/tekst: Aminnguaq Dahl Petrusen

Nive Berthelsenip 17-nik ukiullip naalakkersuisullu siulittaasuata Hans Enoksenip suna assigiissutigaat? Tamarmik imigassartorneq ajorput - tamarmillu isummatik qunugisaqaratik anittarlugit!

Nive Berthelsen Nuummi najugaqarpoq, takuinnarlugulu inuusuttuaqqatut allatulli isikkoqarpoq. Nivearsiaavoq nuannaarpasissiq. Oqaloqatigiganni apeqqutikka naatsukullannik erseqqissunillu akisarpai. Ilami apersorniaasaarlugu ittuuleraluarpunga, allaat oqaasissaarutingajattarlunga. Tasami Nive aalajangersimarpassisumik, toqqaannartumik isummertarmat. Kisianni aamma eqqarsarpunga: "Inuusuttuaraq una imaannaanngitsuvoq." Oqaloqatigereerlugu allamik eqqarsanngilanga: **COOL!**

☉ **Nive, soq imerneq ajorpit?**

Ulluinnarni pisariaqartinninnakku. Aamma inuusuttuaraqatikka assiginaannarlugit imertalerusunnginnama. Timersortorujussuuvunga, nalunngilaralu imigassartorneq timersortarninnut iluaqutaanavianngitsoq, taamaammat piffissaq allamut atorusunneruara.

☉ **Weekendini, inuusuttuaraqativit fistannerini sulerisarpit?**

Uagutsinni, imaluunniit kammalaatikkalu eqqissisimaartarpugut. Sapaatip akunneranut pingasut- sisamariarlunga assammik arsararpunga, taamaamallu eqqissisimaarnissara pisariaqartittar torujussuuaara. Ilaanni filmeriartarpugut. Arfiningornikkut unnukkut imerniartarfiit ilaanni qaatiguuirtarfimmi sulisarpunga. Aamma KNR-mi "inuusuttuaqqanut" aallakaatitsisarpunga.

☉ **Aningaasarsiatimmi sumut atortarpigit? Inuusuttuaqqat ilaasa aningaasarsiatik imigassanut atortarmatigit...**

Aasaru efterskolernissannut katersivunga. Aamma arlaannik pilerigisaqaleriasaaraangama pisarisarpakka.

☉ **Festertuniittarpit?**

Qaqutikkut. Ilaasinnaagaangama ilaasarpunga. Inuusuttuaqqat imertartut taamaaliortarput namminneq tamanna qinersimagamikku; soorlu uanga aamma qinernikuugiga imertasananga.

☉ **Sooruna inuusuttuararpassuit imigassamik atuingaatsiartartut?**

Allanik susassarsiorneq ajoramik. Ilarpassui, soorunami tamarmiunngikkaluarut, eqiasuttuusarput, atuarnertillu soqutigerpiassanagu. Aamma ilaqarput ilaarsiniaannarlutik, inersimaniakujullutillu imertartunik. Imikulasut aamma makkuugajupput angerlarsimaffimmini ajornartorsiutillit. Oqarfigerusuttaraluarpakka arlaannik sammisassarsioqqullugit, soorlu timersorlutik. Imaanngilaq imigassartortanngikkaanni inuuneq pikkunaatsuusoq.

☉ **Inuusuttuaraqatinnit arlaannik oqarfigitittarpit imertannginnerit pillugu?**

Fantarlutik oqartarput festertanngitsuunerarlunga, imaluunniit takorusullunga aalakooruloo tunga. Ajortumik naamik.

☉ **Inuunerit naallugu iminngisaannassavit?**

Soorunami tamanna oqaatigisinnaanngilara. Imaassinnaavoq imertalersunga, kisianni qaqutigoor tumik. Maannakkut imertarnissannut piareersimanngilanga.

At være **ung** på en anden måde

**Hvad er ligheden mellem Nive Berthelsen på 17 og landsstyreformand Hans Enoksen?
- De rører ikke alkohol og er ikke bange for at sige deres mening!**

Nive Berthelsen som bor i Nuuk ligner alle andre unge på hendes alder. Hun ser glad ud. Da jeg talte med hende svarede hun kort og præcist på mine spørgsmål. Ja, jeg blev næsten flov og manglede ord midt i interviewet. For Nive udtrykker sine bestemte meninger på en direkte måde. Men jeg tænkte også ved mig selv: "Der er noget specielt ved denne unge pige." Efter interviewet tænkte jeg: **COOL!**

⊙ **Nive, hvorfor drikker du ikke?**

Jeg har ikke behov for det i min dagligdag. Jeg vil heller ikke begynde at drikke blot for at ligne andre på min alder. Jeg dyrker megen sport og ved at alkohol ikke vil have nogen gavnlige virkning, hvorfor jeg hellere vil bruge min tid til noget andet.

⊙ **Hvad laver du i weekenden, mens dine jævnaldrende fester?**

Vi hygger os derhjemme, eller sammen med mine kammerater. Jeg spiller håndbold 3-4 gange om ugen, og derfor har jeg stort behov for at slappe af. Vi går sommetider i biografen. Om lørdagen arbejder jeg i garderoben på et af værts-husene.

⊙ **Hvad bruger du så dine penge til?**

For nogle unge bruger pengene til alkohol...

Jeg sparer sammen til at jeg skal på efterskole til sommer. Men ind imellem køber jeg hvad jeg pludselig måtte ønske mig.

⊙ **Er du med til fester?**

En sjælden gang. Jeg er med hvis jeg har mulighed for det. De unge der drikker gør det fordi de har valgt det; ligesom jeg har valgt ikke at gøre det.

⊙ **Hvordan kan det være en del af teenagere drikker så meget?**

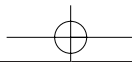
De prøver ikke på at beskæftige sig. En del af dem, selvfølgelig ikke alle, er dovne og gør ikke meget ud af deres skolegang. Så er der også andre der drikker blot for at ligne de andre, for at virke voksne. De der drikker tit er som regel også nogle der har hjemlige problemer. Jeg har ofte lyst til at sige til dem at de skal prøve at finde andre interesser, f.eks. dyrke sport. Livet er jo ikke kedelig blot fordi man ikke drikker.

⊙ **Får du på puklen af de andre fordi du ikke drikker?**

De pjatter og siger at jeg er imod fester, eller at de ønsker at se mig døddrukken. Men aldrig noget ondt.

⊙ **Vil du aldrig drikke i hele dit liv?**

Jeg kan selvfølgelig ikke sige noget herom. Det kan være jeg kommer til at drikke, men kun med lange mellemrum. Jeg er ikke parat til at begynde at drikke nu.

Ivaaq

→ inuuneq imigassartaqanngitsoq

Allattoq/tekst: Aminguaq Dahl Petrusen

- Ullumikkut angajoqqaat meeqqaminnik perorsaariaasiat marloqiusaavallaarpoq. Oqaluttarput imigassaq ajortuusoq, ulorianartuusoq. Namminerli tallimanngornerit tamaasa imigassartortarput, Ivaaq Poulsen, 25, oqarpoq.

Ivaaq inuusuttuaraalluni imigassartortarpoq. 'Ataaseq' naammagineq ajorpaa, kisiannili ingattaatilaarlugu. 17-inik ukioqarluni ullut ilaanni kammalaatinilu imigassartortut. Kammalaataata ajornartorsiutiminik aniatitsiviginiarsaraa. Ivaaq akivoq nammineq nuannisarniarami festerniaramilu tamakkuninnga tusarusunnani. Kammalaataa angerlarpoq, Ivaarluni allamut festeriarpoq. Sunaaffa kingullermik takullutik. Aqaguani tusarpaa kammalaatini toqusimasoq. Imminorluni.

- Tusarnaarsimanninnakku imminut pisuutittorujussuvunga, tusarnaarsimasuugukkumi ikiorniarsimassagaluaraku. Taamanili aalajangerpunga imigassartorqinninanga, Ivaaq oqaluttuarpoq.

Ivaap kingusinnerusukkat paasivaa kammalaatimi toquneranut nammineq pisuunani. Imigassartortannginninili ingerlatiinnarpaa.

Imigassartorani inuuneq naleqarneruvoq

- Imigassartorinanga inuuneq piffissap ingerlanerani naleqarnerusutut isigilerpara. Kammalaatima imminornera kisimi pissutaajunnaarpoq. Misigisimavunga imigassartorinani inuuneq pilluarnarnerusoq. Maannakut ukiut arfineq pingajussaat imigassartorinikuunngilanga. Aallaqqaammut ikiaroornartoq saakkaluarpara, imigassamut taarsiullugu pisarlugu, paasivarali aamma tamanna uannut ajortoq, unitsipparalu.

Ivaaq imigassartorneq ajoraluarluni festeqataasarpoq. Tii-torjuunngikkuni imertortarpoq.

- Inuit imigassartorsimasut allannortarput. Pissusaat allannortarput. Nukissaq naqisimasimasaaq aalakoornikkut anisittarpaat. Kisianni aamma paasisinnaavakka, ilumioq sunaluunniit arlaatigut anisariaqarmat, Ivaaq nangippoq.

Ivaaq ulluinnarni meeqqat atuarfianni timelærieruvoq, sunngiffimminilu innarsior tarpoq aqqar tartuullunilu.

Kinaassusertik ujarlugu imertarput

- Anaanama perorsarpaanga aalajangiussakka attatiinnartaqqullugit. Tamanna assut qjassutigisarpa. Taamatut periaaseqarneq nukittussutigaa.

Ivaaq isumaqarpoq ullutsinni inuusuttut imigassartortorujussusut. Tamatumunnga pissutaanerarpaa inuusuttut sulikinaassutsiminnik ujarlernerat. Ingammik inuusuttu-aqqat sulinerivineqannginnamik aalakoortarnermikkut kinaassusissartik ujararpaat. Ilaatigulli aalakoorpallaartarput, Ivaaq nangippoq: - Pissutaasoq taannaannaanngilaq. Aamma qitornanut perorsaariaaseq pequtaasarpoq. Ullumikkut angajoqqaat perorsaariaaseq marloqiusaq atopallaarpat: Oqartarput imigassaq ajortuusoq, peqqinnanngitsorlu, namminerli aalakoortugisarlugu. Meeraq taamaallunni paatsiveeruttarpoq imigassaq eqqortumik qanoq atussanerlugu nalulerrlugu. Ilarpassuisalu inuuneq imigassartaqanngitsoq inuunerunngitsutut isigisarpaat. Kisianni...imigassartortarput assigisariaqanngilavut!

→ et **liv** uden alkohol

I dag er forældrenes opdragelse af deres børn alt for selvmodsigende. De fortæller os, at alkohol er noget skidt. Men selv drikker de hver eneste fredag, siger Ivaag, 25 år.

Ivaag har drukket som ganske ung. Han kunne ikke nøjes med en enkelt drink, men drak tit for meget. Da han var 17 år, sad han og drak sammen med en ven. Vennen forsøgte at fortælle ham om sine problemer, men Ivaag ville ikke høre om den slags, da han ville more sig. Vennen gik hjem, og Ivaag gik til en fest et andet sted. Det viste sig, at han havde set sin ven for sidste gang. Dagen efter hørte han, at vennen var død. Det var selvmord.

- Jeg bebrejdede mig selv voldsomt for ikke at have lyttet til ham, for hvis jeg havde gjort det ville jeg have søgt at hjælpe ham. Fra det tidspunkt holdt jeg op med at drikke, fortæller Ivaag.

Senere fandt Ivaag ud af, at det ikke var hans skyld at vennen døde. Men fastholdt sin beslutning om ikke at drikke alkohol.

Livet betyder mere uden alkohol

- Med tiden satte jeg mere og mere pris på et liv uden alkohol. Nu var det ikke længere på grund af min vens selvmord. Jeg følte, at livet var mere værd uden at drikke alkohol. Jeg har nu ikke drukket på ottende år. I begyndelsen forsøgte jeg mig på hashrygning som en form for erstatning for alkohol, men jeg fandt ud af, at det ikke var godt for mig, og jeg holdt op med det.

Selv om Ivaag ikke drikker alkohol, går han til fester. Han sidder og drikker te eller vand.

- Mennesker der har drukket skifter karakter. De opfører sig på en anden måde. Når de bliver fulde slipper de en undertrykt energi løs. Men jeg kan alligevel godt forstå dem, for man skal jo give los på en eller anden måde, fortsætter Ivaag.

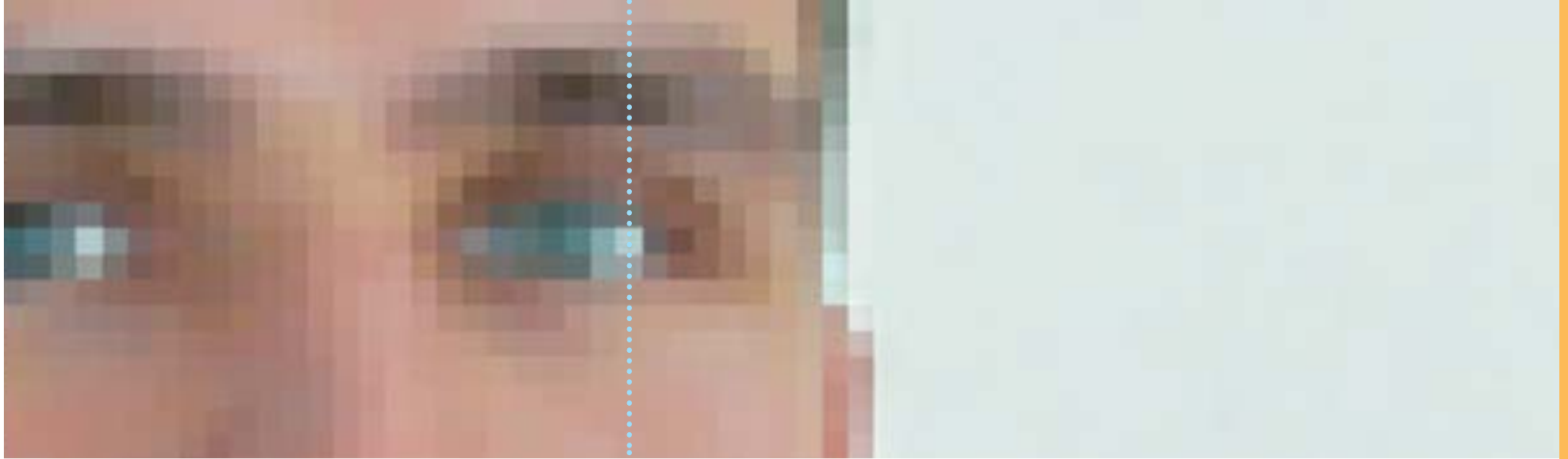
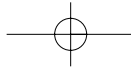
Ivaag er timelærer på en folkeskole, i sin fritid dykker han og bestiger bjerge.

De drikker for at finde deres identitet

- Min mor har opdraget mig til at fastholde, hvad jeg har besluttet. Det er jeg meget taknemlig for. Jeg har fundet styrke herigennem.

Ivaag synes, at unge i dag drikker for meget. Han mener, at de gør det, fordi de endnu ikke har fundet deres identitet. Især de helt unge, som endnu ikke er helt udvokset, forsøger ved at drikke sig fulde at finde ud af, hvem de virkelig er. – Men det er ikke den eneste grund. Det er også et spørgsmål om, hvordan man opdrager sine børn. Forældre anvender i dag en selvmodsigende opdragelsesform. De siger, at det ikke er godt at drikke alkohol, og at det er usundt, men samtidig drikker de sig fulde hver fredag. Den unge bliver således forvirret og kan ikke finde ud af, hvordan man kan bruge alkohol på en fornuftig måde. Mange af dem synes ikke, at et liv uden alkohol er noget liv. Men...vi behøver ikke at ligne dem, der drikker!

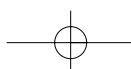

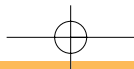
Imigassartortarunnaarumagaanni Ivaap isumaa malillugu siunnersuutit tulluartut:

- 1 Aallaqqaammut **kiserliortassaait**. Tamannali piffissap ingerlanerani **qaangiutissaaq**.
- 2 Imminut sakkortuallaamik **piumaffiginak** Assersuut: Imigassartortarunnaarnissat aalajangiukkuku, siullermik **qaammat ataaseq imigassartornak** misiliguk. Qaammat ataaseq qaangiuppat taava aalajangerit qaammat ataaseq imernak misileqqikkusunnerit. Imaassinnaavoq imigassartorusuttutit. Taama misigisimaguit imigassartorit, piareertutulli misigisimaguit **qaammat ataaseq imerniarnak aalajangiuteqqillugu**. Taamatut misileeqattaaruit imaassinnaavoq naggataatigut piffissaq iminngittarfissat sivisunerulersoq. Ullormiit ullormut aalajangeraanni, imminut oqarfigaluni "kingorna imeqqinniingilanga", taavalu kingusinnerusukkut imertoarluni, imminut ajorinaratorujussuavoq. Imminut eqqartuunneq imminut tatiginermut ajoqutaaginnarsinnaavoq.
- 3 Ullut **ataasiakkaarlugit** imigassartornak inuunerit aalluguk. Assersuutigalugu: ullaakkut iteruit imminut oqarfigigit "ullumi imissanngilanga", taavalu unnukkut innaleruit oqarfigalutit "**pikkorittunga ullumi iminnginnama**". Imminut oqarfigigaluaruit "kingorna imeqqissanngilanga", taavali imertoarlutit, imminut pakatsisippallaassaqaatit.

Ivaaq's **gode råd** om at holde op med at drikke:

- 1 Du vil føle dig **alene** i begyndelsen. Men det **forsvinder** med tiden.
- 2 Kræv ikke for meget af dig selv. Et eksempel: Hvis du har besluttet dig til at holde op, så prøv først en måned uden at drikke. Når denne måned er gået, så gør op med dig selv, om du yderligere vil prøve **en måned uden alkohol**. Det kan godt være, at du får lyst til at drikke alkohol, og i så fald så drik. Men hvis du føler dig parat, så beslut at lade være med at drikke **endnu en måned**. Hvis du fortsætter på den måde, kan det være at tiden uden alkohol bliver længere og længere.
Hvis man beslutter sig på stående fod at sige til sig selv: "Jeg vil aldrig drikke mere", men alligevel falder i senere hen, er det stort personligt nederlag. At dømme sig selv kan tære på selvtilliden.
- 3 Lev uden alkohol **en dag ad gangen**. Et eksempel: hvis du vågner en morgen, så sig til dig selv "jeg vil ikke drikke i dag", og når du går i seng om aftenen, så sig til dig selv "**det var godt, jeg ikke drak i dag**". Hvis du derimod har sagt "jeg vil aldrig drikke igen", men alligevel kommer til at drikke igen, vil du opleve en stor skuffelse.

NARSAPATUARFIA

Atuartut katillugit 316-iupput ilinniar-tisullu 32-ullutik.

Atuarfik ataasiugaluartog immikkoortorta qarfinnut pingasunut ukununga agguarneqarsimavoq:

“Nukaaraq” 1.-3. klassemi atuartut
 “Nuka” 4.-7. klassemi atuartut
 “Angaju” 8.-11. klassemi atuartut

Sunngiffinni sammissasat

- Nipilersornermik ilinniarfik
- Kalattoorneq
- Atuakkanik atorniar tarfik
- Assasorneq
- Sananeq

Nipilersornermik ilinniarfik & isiginnaartitsisarnerlu

Nipilersornermik ilinniarfimmi nipilersuutini ilinniar toqartarpoq. Erinarsorneq taparnerillu sammineqartarput, arlariinnillu ingerlalluarunik nipilersor tar toqatigeeqarpoq. “Musical”-inut assingusunik isiginnaartitsisoqartarpoq. Nipilersornermut ilinniar tut tusarnaartitsisarput isiginnaartitsisarlutillu. Aamma tusarnaartitsiar torlutik aallartarput. Ukiut tamaasa marloriarlutik nunaqqatigiinnut unnessiortitsisarput tusarnaartitsillutik isiginnaartitsillutillu. Nipilersornermik ilinniarfik atuarnepur ki ngornatigut ulluklut unukkullu ingerlanneqartarpoq atuartunit tamanit peqataaffineqarsinnaalluni.

Narsap Atuarfia 2003-mi atuarfitsialattut toqqagaavoq

Atuarfitsialattut toqqagaaneranut tungavilersuutitut peqqutaataasut ilaat:

- Atuarfimmi iluarsaaqqinneq pillugu sulia-

minik sulisunut angajoqqaanullu paasisutissiisarnera pitsaalluinnarmat.

- Atuartut angajullernut, akullernut nukarlernullu immikkoortorta qarfinnut agguarneqarsimammata.
- Atuarfiup illutaata killissarititaasa iluani nutaamik ilusiliinerup anersaava malillugu ilinniar tisisut tulluussaasimammata.
- Atuarfitsinermi najoqqutassat nutaat malillugit atuar tisineq iluarsartuunneqarsimavoq, nalileeriaatsillu nutaat ilinniar tisisut pisortallu tunniusimalluarlutik atuutislersimavaat.
- Atuarfimmi ilinniar tisisut ukiuni arlalinni pikkorissartarnerat aqqissuussamik ingerlanneqarmata.
- Nunaqarfinni atuarfiit iluarsaaqqinnermi akuutinneqarlunissaat ilungersuutigineqarmat.

Aqqissuusoq / Redaktion: Laila Vivian Petersen, Toornaq Consulting

SKOLENINARSAQ

Der er i alt 316 elever på skolen, og 32 lærere.

Skolen er opdelt i 3 hovedafsnit:

- “Nukaaraq” - afdeling for eleverne i 1.-3. klasser.
- “Nuka” - afdeling for eleverne i 4.-7. klasser.
- “Angaju” - afdeling for eleverne i 8.-11. klasser.

Fritidsaktiviteter

- Musikskolen
- Grønlandsk polka
- Bibliotek
- Håndarbejde
- Sløjd

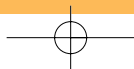
Musikskolen & teater

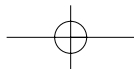
Der undervises i musikinstrumenter. Der er sang og dans, og der er et par velkørende musikgrupper. Der laves forestillinger der minder om musicals. Musikskoleeleverne giver koncerter og teateropførelser. Derudover tager de på tourneer for at give koncerter. To gange hvert år arrangerer de underholdning, koncert og teateropførelser for byens befolkning. Musikskolen giver undervisning om dagen og om aftenen efter almindelig skolegangs ophør, og alle skolens elever har adgang til at deltage.

Skolen i Narsaq er blevet udnævnt som Årets skole 2003

Udnævnelsen er begrundet i følgende forhold:

- Man har været flink til at give medarbejdere og forældre orientering om nyordningen inden for folkeskolen.
- Skolen er blevet delt op i afdelinger for de ældre, de yngre og de yngste elever.
- Lærerne har tilpasset sig inden for skolebygningens rammer til den nye skoleordning og dens ænd.
- Undervisningen er blevet tilpasset til den nye undervisningsform, og lærere og ledelsen har loyalt taget de nye evalueringsprincipper til sig.
- Kurser for skolens lærere har i en række år været afholdt planmæssigt.
- Man har gjort meget for at inddrage bygdeskolerne i den nye skoleordning.

Qujanarujussuaq!

INUK siulleq saqqummermat inuk@gh.gl-imut allallutik oqaaseqartut siunnersuuteqartullu 60-it sinnillit pissarsiaaraavut. Neriorsuinititullu taaku Chilly Friday-ikkut videoliaannik nassinneqarput. Allattut ilarpassui PAARISA-mi atorluarneqarsinnaasunik siunnersuuteqartarsimapput, ilaatigut makkununga tunngasunik:

- Kinguaassiuutitigut nappaatit
- Asannileqqaarneq, kunisseqqaarneq atoqateqqaarneq
- Ikiaroomartut assigiinngitsut
- Imigassaq
- Imminortarneq
- Inerikkiartulerneq
- Persuttaasarneq
- Pujortartarneq
- Timersorneq peqqinnerlu

Siunnersuutit allat ilaat makkununga tunngasuupput:

- Allaqatissarsiornerit
- Atuagassiap qeqqani plakaati-taqartalermissaa
- Brevkassi

- Nalorsitsaaraluni unammisitsisarnissat
- Horoskopit
- Ilinniagaqaqqinnissamat ingerlariaqqiffiusinnaasut
- Nipilersuutiniq nutaanik saqqummersitsinermit ilisaritsinerit
- Meeqqat atuarfianiit aniaartarnerit - atuarfimik qatsussisoortarneq

Siunnersuuteqartunut tamanut assut qujavugut. Ilarpassui atorluarsinnaavugut, neriuppugullu siunnersuutiniq allakkanillu allanik nassittuutarumaaritsigut.

Maannakkut sammisaq - tassa imigassaq - pillugu e-mailikkut allalluni isummersortoqarsinnaavoq.

Tullissaani INUK ukiamut saqqummerpat "inerikkiartorneq kinguaassiorsinnaangornerlu" pillugit sammisaqassaagut. Sammineqarsinnaasunik siunnersuerusukkuit takanna allanniarna:

inuk@gh.gl

Tusind tak!

Da den første INUK udkom bad vi læserne om at skrive til inuk@gh.gl og komme med udtalelser og gode råd. Der har været over 60 tilbagemeldinger. Som lovet har de alle fået tilsendt en gratis Chilly Friday-video. Mange af deres forslag og råd kan vi godt bruge i PAARISA. De handlede blandt andet om:

- Kønssygdomme
- Første kærlighed, kys og samleje
- Hash / euforiserende stoffer
- Alkohol
- Selvmord
- Pubertet
- Vold
- Rygning
- Sport og sundhed

Andre gode forslag indeholdt:

- Kontaktannonce- eller penneventjeneste

- Midterside-plakater
- Brevkasse
- Gættekonkurrencer
- Horoskoper
- Rådgivning om videregående uddannelser
- Anmeldelse af nye musikudgivelser
- Tidligt ud af skolen – skoletræthed

Mange tak til alle, der har indsendt alle de gode råd og forslag. Vi håber, at I bliver ved med at skrive til os.

I dette nummer handler temaet om alkohol, og hvis I har lyst til at skrive jeres mening om emnet, er I velkomne til at e-maile til os.

Ved næste nummer af INUK, som kommer ud til efteråret, vil temaet være "pubertet og kønsmodenhed". Har du lyst til at komme med din mening, kan du skrive til:

inuk@gh.gl

134

Meeqqat Inuusuttullu oqarasuaataat
Børne-Ungetelefonen

Ammasarpoq unnukkut nal.
19.00 - 21.00
ullut tamaasa ukioq naallugu
Åbningstid kl. 19.00 - 21.00
hver dag året rundt

KISIMIINNGILATIT Nuuk

 32 41 44
32 41 48

ulloq unnuarlu - hele døgn

Sisimiut

 86 57 55
suliffiup avataani
efter arbejdstid

QARAJAQ - Aasiaat

 89 10 06
56 52 83

SAAFFIK - Nuuk

 32 47 73
ataa. - ping. - tall. nal. 8 - 16
marl. & sisa. nal. 8 - 23
arf. nal. 14 - 22
åbent man. - ons. - fred.,
fra kl. 8 - 16
tirs. & tors. fra kl. 8 - 23
lør. fra kl. 14 - 22

TUSAANNGA Ilulissat

 94 44 50
56 74 14
ulluinnarni ammasarpoq
nal. 16 - 8
weekendini tall.
nal. 16 - ataa. nal. 8
åbent hverdage 16 - 8
weekender åbent
fre. kl. 16 til man. kl. 8

